

ciu, găsim : „Ei, mă mir că nu-ți crapă mura 'n tine de groază!“ (Revista „Ion Creangă“, I, 133). Iar F. Damé, în „Incerarea de terminologie poporană română“, amintește între „părțile dinăuntru ale hoului“ și *mura* sau *rânza...* (p. 32). Cuvântul e glosat franțuzește cu „mésentère“. În fine, în „Anonymus Caransebiensis“ întâlnim „Murē. Intestinum constius?“

Ca și în Brașov, Fălciu, Muntenia — de acolo credem că avea Damé cuvântul — și Bănat, *mură* cu sensul „foios“ se întâlnește probabil și în alte părți ale teritoriului dacoromân. Presupunând astfel că cuvântul a fost, până de curând, răspândit și în circulație la toți Dacoromânii, credem că el a putut fi luat de cătră Bulgari tot așa de bine de la Dacoromâni ca și de la Aromâni, ba chiar mai repede de la cei dintâi, la Bulgari având numai forma *mură* și nu și *amură*, ca la Aromâni.

ION MUȘLEA.

Iarăși „teleleu“.

Pentru *teleleu* și locuțiunea *a umbla teleleu* = a umbla fără rost, s'au dat în anul trecut trei etimologii. Una a regretatului Bogrea (DR. IV, 179—181) explică cuvântul și locuțiunea din numele mucenicului Thalaleu, bazându-se în special pe expresia găsită în Zanne : „a umbla Teleleu și Trifon“. D-l O. Densusianu („Grai și Suflet“, II, 250—252) crede că *teleleu* ar fi din ungurescul *telelö* : de iarnă, care stă iarna, care petrece iarna — termin păstoresc născut în Moldova și Săcuime, unde ciobanii români se întâlneau cu ciobanii unguri. D-l Drăganu (DR. IV, 765—767), crede că nici una din aceste explicații „nu rezolvă problema desăvârșit“, respinge în special pe *telelö* al d-lui Densusianu, propunând tot o etimologie ungurească : *találó* care ar merge atât din punct de vedere fonetic cât și semantic. De la acest cuvânt, care însemnează și „cel ce umblă într'o doară, pe nimerite, trebuie să pornim pentru a explica originea lui teleleu“, zice d-sa.

Eu am găsit cuvântul și la Aromâni. O singură dată, îndreptat în Definiți, credințe și superstitii aromânești“

ale lui D. Cosmulei (Bucureşti, 1909, p. 29), unde se spune : „Altădată, la Fărşeroţi, era obiceiul ca să ducă mireasa, după ce intra în casă, la *ugiac* (cămin) şi să o dea cu capul de el, ca nevasta să aibă totdeauna mintea la casă şi să nu fie ca *nă teleleică*“. E evident, cuvântul aromânesc are acelaşi sens ca femininul, atestat şi la Dacoromâni, al lui *teleleu*.

Întâlnirea cuvântului la Aromâni, ne readuce la explicaţia dată de Bogrea. Acesta, după ce luase la cunoştinţă etimologia propusă de d-l Densusianu, revenise într'un „Postscriptum la Sfinţii-medici“ (DR. IV, 909—913), arătând că oricât de ingenioasă ar fi explicaţia din *telelō*, atât aceasta cât şi cea cu *Thalaleu* sânt primejduite de faptul că cuvântul *teleleu* are şi sensul de *telal*, *crainic*, *priştav*. „S'ar putea deci — zicea Bogrea — ca *teleleu* din *a umbla teleleu* să fie totuşi acelaşi cuvânt cu *telal* — cum admitea Cihac şi, cu unele rezerve, Tiktin“.

O etimologie de la turcescul *telal* ar explica şi pe aromânescul *teleleică* — ceea ce nu însemnează că „expresia *a umbla teleleu* n'ar cuprinde chiar numele sfântului Talaleu, grefat pe cuvântul nostru, graţie omonimiei“, cum zicea Bogrea (DR. IV, 911). Dar în Ardeal, unde cuvântul *teleleu* se întâlneşte destul de des, *telal* nu e cunoscut, după cât ştim. Astfel, e probabil ca d-l Drăganu să aibă dreptate când susţine că „nu este exclus să avem de-a face cu încrucişarea a două sau trei forme de origini deosebite“ (DR. IV, 767). În tot cazul, pe lângă etimologiile ungureşti ce s'au propus, şi fără să uităm pe Talaleu al lui Bogrea, dacă forma *teleleică* găsită la Aromâni se confirmă şi prin alt izvor de cât cartea lui Cosmulei, trebuie să admitem şi pe *telal*, dat fiind că în sudul Dunării forma întâlnită nu poate fi explicată în nici un caz printr'un ungurism.

ION MUŞLEA.